

ситуація на вкритих лісом територіях достатньо хороша, оскільки повітря в меншій мірі забруднене поллютантами).

Нами успішно впроваджується пілотний проект «Санітарно-гігієнічна оцінка та мікробіологічна біоіндикація територій ПЗФ Буковини» за участю провідних науковців України. В рамках проекту проводиться моніторингова оцінка водотоків в рекреаційних зонах за рядом санітарно-гігієнічних, мікробіологічних та гідробіологічних показників. Виходячи із класичного бачення екосистеми за Тенслі (1935), нами запропоновано схему «провіщійшої гірської екосистеми». Дана схема, разом із добре вивченими компонентами, включає блок «здоров'я антропоценозу», що є невід'ємною складовою біоценозу і визначає рівень екологічності техносфери та рівень розвитку ноосфери. Іншими словами, «здоров'я населення» виступає важливою складовою «здоров'я екосистеми». Нерозривна єдність даних понять повинна враховуватись в процесі розвитку біосфери у перспективі.

Таким чином, на даний час актуальним є формування системи моніторингу заповідних територій та розробка їх екологічних паспортів. Забезпечення належного еколого-гігієнічного стану рекреаційних територій, їх екологічно збалансованого розвитку дасть можливість створити сприятливі умови для проживання та відпочинку людей, фінансового зміцнення об'єктів природно-заповідного фонду Буковини.

Міхєєв А.О., Дейнека С.Є.

САНІТАРНО-ЕПІДЕМІОЛОГІЧНА СИТУАЦІЯ СТОСОВНО ЕМЕРДЖЕНТНИХ ІНФЕКЦІЙ В УКРАЇНІ

Кафедра мікробіології та вірусології

Вищий державний навчальний заклад України

«Буковинський державний медичний університет»

Санітарно-епідеміологічна охорона державної території та міжнародних транспортних шляхів в Україні полягає в поглибленому вивченні епідеміологічної ситуації стосовно карантинних і природно-вогнищевих хвороб, можливості їх завезення в нашу країну різними шляхами. До таких хвороб належить досить велика група транскордонних емерджентних інфекцій, що є екзотичним для нашої країни (лихоманка Західного Нілу, атипова пневмонія, пташиний та свинячий грип, Ебола та ін.). Але існує чисельна група інфекцій, що має потенційну здатність до міжвидової передачі – від птахів до ссавців і навпаки, а також від тварин чи птахів до людини, тобто зооантропонози.

Міжнародні зв'язки України здійснюються через автошляхи, залізничні магістралі, авіаперельоти. Враховуючи високу швидкість міжнародних перевезень, зокрема авіатранспортом, реальність завезення карантинних хвороб з їх ендемічних вогнищ не підлягає сумніву. Як джерела збудників особливо небезпечних та інших інфекцій, що представляють загрозу, можуть бути ввезені епідемічно-небезпечні вантажі, гризуни і їх ектопаразити, а також худоба, вовна, шкіра, пір'я, м'ясо чи яйця.

Наукова література останніх років чітко фіксує географію ендемічних хвороб, особливо з небезпечним перебігом для людини. Часто вони проявляють схильність до епідемічного розповсюдження, що представляє загрозу для населення. Зокрема до таких слід віднести: лептоспіроз, туляремію, сибірку, сказ, чисельні рикетсіози, орнітоз та малярію уздовж транспортних коридорів областей України.

Широке розповсюдження в структурі інфекційної захворюваності населення прикордонних регіонів займає лептоспіроз та туляремія. Рівень цих інфекцій суттєво зріс, ареал активності розширився і тепер реєструється практично у всіх областях України. Останнє зумовлено збільшенням чисельності мишоподібних гризунів, а великі вогнища охоплюють лісостепову зону Буковини. Прогноз поширення даних інфекцій на даний час є досить несприятливим. Нестійка епідеміологічна ситуація складається також відносно сибірки в ряді областей України, особливо серед населення сільської місцевості з розвинутим тваринництвом.

У 2012 р. було зареєстровано чисельний випадок сибірки серед людей у Черкаській області. Тому, на жаль в Україні існує небезпека захворювання на сибірку як серед тварин, так і серед людей. Захворюваність на сказ серед населення України трапляється досить рідко (7 випадків за 1998-2016 рр.), проте проблеми з якісною вакциною і несвоєчасність її застосування часто призводить до летальних випадків. А сама епізоотична ситуація відносно сказу на території України є вкрай неблагополучною та напруженою. Постійно реєструється зростання захворюваності на сказ серед домашніх і, особливо, диких тварин, що свідчить про формування стійких вогнищ природного тилу. Першопричиною цього є поява великої кількості дичавілих собак і кішок, які збиваються в зграї, контактують з дикими тваринами і часом нападають на людей. Тому, ВООЗ оголосила територію України неблагополучною відносно сказу.

Таким чином, територія України, зокрема її прикордонні території, є вкрай неблагополучними у відношенні збереження та поширення чисельних емерджентних інфекцій, серед яких значний інтерес та небезпеку складають сказ, туляремія, сибірка, клішовий енцефаліт та інші.